

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie- en klimaatactieplan van

Arendonk

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

0 Inleiding

In 2019 ondertekende Arendonk het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 8 november 2021 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Dit omvatte een probleemanalyse, de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025. Dit engagement voor een gezonde en leefbare regio werd hernieuwd tijdens de Staten-Regionaal van de Kempen op 13 juni 2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) bijkomende of gewijzigde strategische en operationele doelstellingen geformuleerd; (ii) de acties tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) steracties diepgaander uitgewerkt en (iv) de klimaatbegroting weergegeven. In bijlage vindt men een volledig overzicht van alle doelstellingen en indicatoren van het aangepaste klimaatactieplan.

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

‘Met het burgemeestersconvenant engageren we ons om stappen te zetten richting koolstofarme en veerkrachtige dorpen en steden met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie. Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.’

Deze visie wordt in onderstaande hoofdstukken verder vertaald in doelstellingen en acties. Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK.

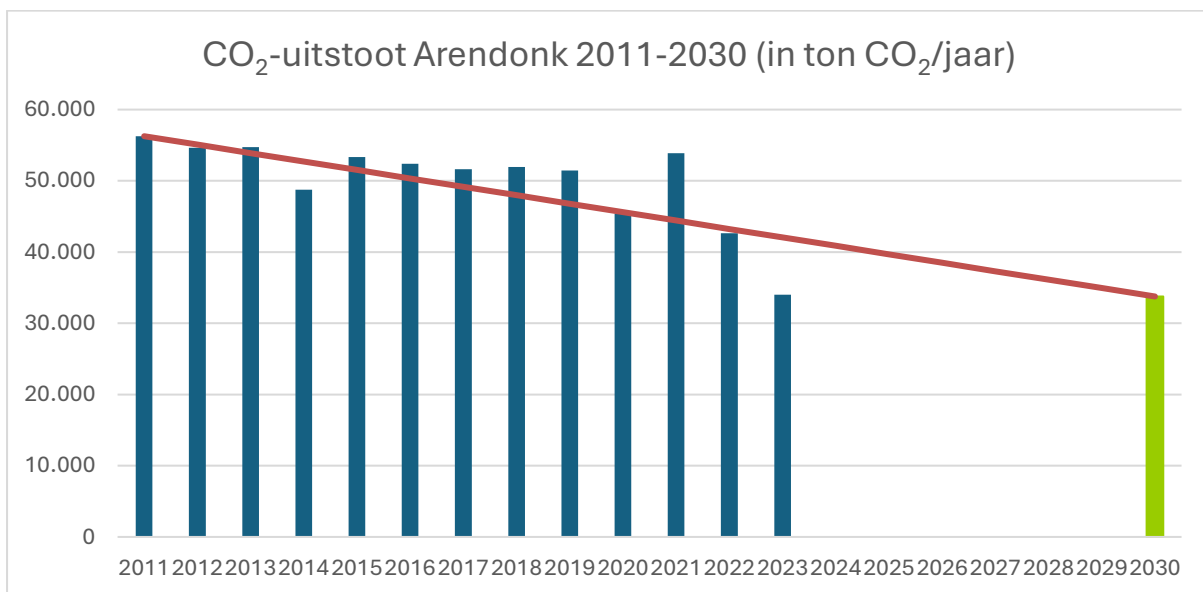
1 Doelstellingen

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede.

1.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

We willen tegen 2030 **40% minder CO₂** uitstoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Arendonk nog maximum 33.889 ton CO₂ uitgestoten mag worden.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie van deze uitstoot weer van 2011 tot en met 2023. Er zijn sterke fluctuaties merkbaar in de jaren 2020-2023 door covid-19, de Russische inval in Oekraïne en de hierop volgende energiecrisis.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

1.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We integreren klimaatadaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die het VITO maakt in opdracht van Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich er toe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

We vertalen deze ambitie in de volgende drie strategische doelstellingen, die de lokale vertaling zijn van de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptatieplan.³ Deze zijn telkens ook gekoppeld aan impactindicatoren. Deze drie strategische doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

1.2.1 Hittestress

OD 2.4. We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet toeneemt in vergelijking met vandaag.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hitte gerelateerde sterfte.⁴
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* 0 hitte gerelateerd sterfgeval (zelfde waarde als basisjaar)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1 sterfgeval door hitte per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019
- Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid: 6 sterfgevallen per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Extreme hitte
- *Meest kwetsbare groepen:* Ouderen, jonge kinderen, mensen in slechte huisvesting, mensen met chronische ziektes, personen in een sociaal isolement, daklozen, zwangere vrouwen
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

1.2.2 Droogte

OD 7.4 Regenwater en rivierwater houden we voldoende vast zodat we risico's op watertekorten in 2040 beperken tot deze van vandaag.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar.⁵

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

⁴ Dit is het geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Deze gegevens kwamen tot stand door gegevens rond temperatuur en sterfte met elkaar te combineren voor elke zomer tussen 2000-2019. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

⁵ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (13% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2040
- *Basisjaar waarde:* 13,9% bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt in de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 34,5%
- *Meest kwetsbare groepen:* Landbouwers
- *Bron:* VMM-klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)

1.2.3 Wateroverlast

OD 7.5 Overstromingsrisico's in 2040 beperken we tot deze van het huidige klimaat vandaag.

- *Speerpunt:* Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie
- *Indicator:* gebouwen met risico op wateroverlast⁶
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (0,9% gebouwen met wateroverlast)
- *Streefjaar:* 2040
- *Basisjaar waarde:* 0,9% gebouwen met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005
- *Bedreiging die wordt aangepakt:* wateroverlast en overstromingen
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 3,4%
- *Meest kwetsbare groepen:* alle groepen
- *Bron:* VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#)

1.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Investeren in een warmtepomp of een elektrische wagen is dan helemaal onhaalbaar. De strijd tegen energiearmoede en een rechtvaardige transitie zijn daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens het komende meerjarenplan 2026-2031 onderneemt Arendonk acties die ervoor zorgen dat meer mensen hun energiefacturen kunnen betalen; de woning duurzaam kunnen koelen of verwarmen en voldoende klimaatvriendelijke

⁶ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans tot wateroverlast.

mobiliteitsopties hebben om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. We nemen daarom de volgende strategische doelstelling op.

We zetten actief in op het aanpakken van energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaarde in 2022 16,4% huishoudens een vorm van energiearmoede.⁷ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen, kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen. Ze stapelen schulden op of zetten zichzelf in de kou om deze te vermijden. Er zijn geen lokale cijfers beschikbaar die duidelijk aangeven hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede ligt het aandeel gezinnen in energiearmoede in Arendonk vermoedelijk lager dan het Vlaamse gemiddelde.⁸ Ook het aandeel van de huishoudens dat aangeeft betalingsmoeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen (7,8%), ligt in Arendonk lager dan het gemiddelde in Vlaanderen.⁹

Deze strategische doelstelling wordt daarom verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokaal beschikbare en relevante indicatoren zoals gezinnen met betalingsmoeilijkheden, sociale huisvesting, de energieprestaties van huurwoningen, en de opname van ondersteuning door en voor kwetsbare doelgroepen.

1.3.1 Betalingsmoeilijkheden

Ontbindt een leverancier het contract met een gezin vanwege betaalachterstanden? En vindt dat gezin niet tijdig een andere leverancier? Dan wordt hij klant bij de distributienetbeheerder Fluvius. Die neemt in Vlaanderen de rol van sociale leverancier op zich. Het aantal huishoudens beleverd door de sociale leverancier is de meest geschikte lokale indicator om het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden op te volgen.

OD 4.4 Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Huishoudelijke afnemers beleverd door Fluvius als sociale leverancier wegens wanbetaling voor elektriciteit en gas
- *Eenheid:* % en absoluut
- Basisjaar waarde elektriciteit: 2,0% of 112 gezinnen
- Basisjaar waarde aardgas: 1,7% of 94 gezinnen
- *Streefwaarde elektriciteit:* 1,5% (basiswaarde*0,75) of 84 gezinnen

⁷ Bron: Barometer Energiearmoede: https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer_Energiearmoede_2023_DEF

⁸ Bron: Armoederapport [PinC](#)

⁹ Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de stads en gemeentemonitor via [PinC](#). Cijfers voor 2023.

- *Streefwaarde aardgas:* 1,2% (Basiswaarde*0,75) of 71 gezinnen
- *Streefjaar:* 2030
- *Basisjaar:* 2025
- *Bron:* [Open Data Fluvius](#)

1.3.2 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop- of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Het huidige bindend sociaal objectief (BSO) voor de uitbreiding van het patrimonium loopt eind 2025 af. Dit is het minimumaandeel sociale woningen dat er zou moeten zijn. De Vlaamse Regering engageert zich in het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen om vanaf 2026 werk te maken van een nieuw BSO. Concreet wil ze een gewestelijk minimumdoel vooropstellen, dat wordt vertaald naar de werkingsgebieden van de woonmaatschappijen. Lokale besturen krijgen daarbij de ruimte om, in overleg binnen hun werkingsgebied, mee te bepalen hoe dit doel wordt ingevuld. Lokale besturen hebben heel wat instrumenten om dit BSO te realiseren via eigen patrimonium of door woningen in te huren.

OD 4.5 We aligneren ons met het bindend sociaal objectief betreffende het aandeel sociale huurwoningen

- *Speerpunt:* Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator:* Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Basisjaar waarde:* 4,9 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en 291 verhuurde sociale woningen in totaal, t.o.v. 4,5 sociale huurwoningen per 100 huishoudens in het werkingsgebied van de woonmaatschappij
- *Basisjaar:* 2023
- *Streefwaarde sociale woningen:* nieuw bindend sociaal objectief woonmaatschappij vanaf 2026
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)

1.3.3 Energienorm woningen

Volgens de minimale woonkwaliteitsnormen dient in 2030 elke halfopen en vrijstaande woning energielabel E (of beter) te halen¹⁰. Rijwoningen en appartementen dienen minstens energielabel D te hebben. Een woning die niet voldoet aan deze energienorm kan geen conformiteitsattest meer halen, kan ongeschikt verklaard worden en het verhuren ervan is niet toegelaten. Vanaf 2028 mag de huur van dergelijke woningen ook niet langer geïndexeerd worden. Op deze manier worden verhuurders gestimuleerd om te renoveren, zodat de energiefactuur van de huurders omlaag kan. Lokale besturen kunnen verhuurders richting het ondersteuningsaanbod gidsen.

Omdat de meeste mensen in energiearmoede huren en omdat er meer beleidsinstrumenten zijn om deze energienorm te handhaven op de huurmarkt, focussen we hier op huurwoningen.

OD 4.6 Arendonk ondersteunt huurwoningen bij het voldoen aan de minimale energienorm.

- *Speerpunt*: Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator*: EPC's residentiële eenheden (verhuur): EPC-label E of F (t.o.v. EPC's huur) – gemiddelde van de voorbije vijf jaar
- *Eenheid*: %
- *Basiswaarde (gemiddelde 2020-2024)*: 13,5%
- *Streefcijfer*: 0%
- *Streefjaar*: 2030
- *Bron*: [Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

1.3.4 Opname ondersteuning renovatie

Voor eigenaars-bewoners met laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij bestaat er financiële ondersteuning en begeleiding via MijnVerbouwPremie (MVP), MijnVerbouwBegeleiding, MijnVerbouwLening. Energiehuis Kempen is hiervoor het eerste aanspreekpunt. Vanaf 2025 worden deze nog extra toegespitst op de laagste inkomens en energetische maatregelen.

OD 4.7 We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.

- *Speerpunt*: Privaat gebouwenpatrimonium transformeren
- *Indicator*: Aantal uitbetaalde dossiers MVP aan doelgroep 3 en 4 (laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij) voor energetische maatregelen, onder voorbehoud van wijzigingen door het regelgevend kader van de Vlaamse overheid.
- *Eenheid*: Absoluut

¹⁰ Zie ook: <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/veilig-gezond-en-kwaliteitsvol-wonen/woonkwaliteitsnormen/minimaal-epc-label-vanaf-2030>

- *Basiswaarde:* 123 uitbetaalde premies aan categorie 3 en 55,7% van de premies werden toegekend aan categorie 3 of 4
- *Basisjaar:* 2024
- *Streefcijfer:* Stijging
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap Wonen en Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

2 Acties 2026-2030

Speerpunten	Mitigatie	Adaptatie	Energie- armoede
Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	☒	☐	☐
Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	☐	☒	☐
Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	☒	☒	☐
Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	☒	☐	☒
Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	☐	☒	☐
Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	☒	☐	☐
Systematische keuze voor alternatief vervoer	☒	☐	☐
Burgerparticipatie	☒	☒	☒

2.1 Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
1	AC0087. We brengen het energieverbruik van ons gemeentelijk patrimonium in kaart en maken een prioriteitenlijst op om het energieverbruik stelselmatig naar omlaag te brengen. We zetten het project Stroommakelaar verder.	NVT
2	AC0045. We renoveren de gemeentelijke werkplaats en plaatsen tegelijk zonnepanelen op het dak.	000706
3	AC0053. We vervangen het machinepark van de technische dienst stelselmatig in functie van een CO2-neutraler (elektrificatie) beheer indien het materieel voldoet aan de verwachtingen.	000802
4	We zetten verder in op het verleden van de openbare verlichting tegen 2028	NVT

2.2 Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
5	AC0082. We vergroenen Arendonk verder. We planten > 3,5 ha extra bos aan in Arendonk en rollen het houtkantenplan verder uit waar mogelijk. We streven ernaar dat, tegen het einde van de legislatuur, het aantal woningen dat in overeenstemming is met de groennorm van 3 zichtbare bomen / 30% klimaatgroen / toegankelijk groen < 300m met 5% is toegenomen.	100339

6	AC0086. We ontharden het openbaar domein, in het bijzonder voetpaden waar mogelijk en bermen en stimuleren de inwoners om mee te doen. Bv. waterdoorlatende verharding in nieuwe woonwijken, stimuleren ontharding in bestaande woonwijken ...	100341
7	AC0043. We toetsen uitvoeringsprojecten stelselmatig aan de bepalingen van het hemelwater en droogteplan en voeren acties uit om regenwater te hergebruiken, bufferen en infiltreren.	100334
8	We voeren het rioleringsproject Het Einde, Varenpad, Leeuwerfstraat, Hogepedestraat uit	100125

2.3 Private ontwikkelingen klimaatproof sturen

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
9	AC0085. We ondersteunen de verhoging van de natuurwaarden in onze gemeente door externe partners te ondersteunen. De subsidie biodiversiteit en aankoop natuurgebieden blijft behouden. We nemen deel aan verschillende bovengemeentelijke acties en trachten met lokale acties onze scholen, verenigingen en inwoners hierin te betrekken en te sensibiliseren.	100340, 100617
10	AC0050. Na de realisatie van het WZC Bellekens, de nieuwbouw en sloop van Cirkant is een herinrichting van het binnenliggende park nodig. Minstens om de infiltratievoorziening te realiseren en de bestaande 'waterbak' te vernatuurlijken waarbij ook het park ook een meer klimaatrobuste en biodiverse inrichting kan krijgen.	NVT
11	AC0036. Samen met de woonmaatschappij De Noorderkempen streven we de start van de renovatie en herinrichting van de Wippelberghse Akkers en de realisatie na van het sociaal woningproject Middelse velden na.	NVT

2.4 Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
12	AC0083. We voeren de acties uit het gemeentelijk energie- en klimaatactieplan verder uit. - Premie EPC label	100616
13	AC0028. We streven naar de realisatie van een nieuwe en moderne hulpverleningskazerne op de site van Sint-Jan in de Kerkstraat.	NVT
14	Via het Energiehuis Kempen ondersteunen we een geïntegreerde dienstverlening rond energie met de HUISdokter en afspraken aan het loket.	100618 en 100242
15	In samenwerking met de sociale diensten zetten we in op een outreachende dienstverlening energiearmoede	NVT

2.5 Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
16	AC0083. We voeren de acties uit het gemeentelijk energie- en klimaatactieplan verder uit. - Premie ontharding/buffering	100242
17	AC0058. De afgelopen jaren werd de voormalige gewestweg Begijnhof / Wampenberg heringericht. We maken deze legislatuur werk van de opmaak van een inrichtingsvisie voor De Daries met meer ruimte voor fietsers, publiek groen en water (retentiestraat). Deze straat heeft een groot onthardingspotentieel (HWDP). Ook de inrichting van de dorpsstraten De Maaskens en Schoolstraat is verouderd. We maken hiervoor een nieuwe inrichtingsvisie op, waarvan de uitvoering kan gekoppeld worden aan de realisatie van het masterplan Schoolstraat.	NVT
18	We verhogen de biodiversiteit in de gemeente door het gemeentelijk groenbeheer aan te passen en burgers te stimuleren.	100242
19	We verhogen de biodiversiteit in de gemeente door het gemeentelijk groenbeheer aan te passen en burgers te stimuleren.	100340

2.6 Transitie van fossiel naar hernieuwbaar

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
20	We onderzoeken de HVAC installatie van de bib en optimaliseren waar mogelijk.	NVT
21	In kader van het Stroommakelaar project zoeken we opportuniteiten voor bijkomende hernieuwbare energie.	NVT

2.7 Systematische keuze voor alternatief vervoer

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
22	AC0041. We voorzien een afvalwaterriolering langs Huiskens en Nieuwedijk in combinatie met de werken voor het ontdebellen van het fietspad naar Retie.	000879
23	Fietspad N139 richting Oud-Turnhout	000732/000795
24	We stimuleren deelmobiliteit verder met bijkomende deelwagens en -fietsen.	100242

2.8 Burgerparticipatie

Nr.	Actie	Verwijzing MJP
25	AC0084. We ondersteunen de Klimaatmakers en burgerinitiatieven rond klimaat en duurzaamheid.	100242

3 Steracties

3.1 Mitigatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot. Ze betrekken minstens drie verschillende sleutelsectoren op vlak van de uitstoot. Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook de verwachte energiebesparing, verwachte extra hernieuwbare energieproductie en CO₂-reductie weergegeven.

Titel	Renovatie van de gemeentelijke werkplaats
Omschrijving	Dak wordt vervangen en geïsoleerd, buitenmuren worden geïsoleerd, nieuwe verwarming en verleidinging
Implementatiekost	€ 600 000
Verwachte energiebesparing	79 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	32 MWh
Verwachte CO ₂ -reductie	6 ton CO ₂ /jaar

Titel	Verleidinging van de openbare verlichting
Omschrijving	In samenwerking met Fluvius vervangen we de openbare verlichting door energiezuinige LED verlichting.
Implementatiekost	Deze kost zit vervat in de dividenden die Fluvius jaarlijks uitkeert
Verwachte energiebesparing	351 MWh
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	nvt
Verwachte CO ₂ -reductie	40 ton CO ₂ /jaar

Titel	verhogen deelmobiliteit
Omschrijving	We verhogen het aantal deelwagens en deelfietsen zodat deze in Arendonk op verschillende vaste locaties staan
Implementatiekost	€ 10 000
Verwachte energiebesparing	8,03 MWh per deelwagen
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	nvt
Verwachte CO ₂ -reductie	2 ton CO ₂ /jaar per deelwagen

3.2 Adaptatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten

op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke resultaten van deze actie verwacht wordt en hoe deze zullen bijdragen aan de indicatoren op vlak van klimaatadaptatie.

Titel	AC82
Omschrijving	We vergroenen Arendonk verder. We planten > 3,5 ha extra bos aan in Arendonk en rollen het houtkantenplan verder uit waar mogelijk. We streven ernaar dat, tegen het einde van de legislatuur, het aantal woningen dat in overeenstemming is met de groennorm van 3 zichtbare bomen / 30% klimaatgroen / toegankelijk groen < 300m met 5% is toegenomen.
Implementatiekost	€ 20 000/jaar
Verwachte resultaten	Toename van 5% van de groennorm
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Aantal bijkomende bomen en hagen.

Titel	AC63
Omschrijving	We realiseren het masterplan Schoolstraat met een gemengd programma voor woningen, handelsruimten of kantoren met ondergrondse parkeergelegenheid en (blauwgroene) publieke ruimten dooraderd door trage wegen. Dit is een unieke kans om een groene ruimte/plein te creëren in het midden van de Vrijheid.
Implementatiekost	€ 40 000
Verwachte resultaten	Nieuw masterplan
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	m ² bijkomende ruimte ingericht volgens blauwgroene principes.

Titel	AC040
Omschrijving	We voeren het rioleringsproject Het Einde, Varenpad, Leeuwerfstraat, Hogepedestraat uit. Voor andere rioleringsprojecten bepaalt het subsidiebeleid van de VMM het investeringsritme (bv. Neerstraat, Vrieskens).

Implementatiekost	4 500 000
Verwachte resultaten	Nieuwe gescheiden riolering in Het Einde, Varenpad, Leeuwerfstraat en Hogepedestraat
Indicator voor verwachte resultaten (bepaal een indicator voor het meest relevante resultaat van deze steractie, inclusief een waarde en eenheid voor die indicator)	Lopende meter nieuwe riolering en buffercapaciteit.

3.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande acties wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als steractie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	
Omschrijving	In samenwerking met de sociale diensten zetten we in op een outreachende dienstverlening energiearmoede. We zetten daarbij in op communicatie (lezingen, folders...) en begeleiding zoals het energiehuis en de HUISdokter
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Kwetsbare inwoners met beperkt inkomen, alleenstaande ouders,..

4 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor uitvoering van het klimaatactieplan in deze legislatuur: € 1 200 000/jaar

5 Bijlage

5.1 Overzicht indicatoren SECAP incl. addendum

Een overzicht van de meest recente indicatoren die gekoppeld zijn aan de strategische en operationele doelstellingen van het plan vindt u hier: [Overzicht indicatoren](#)

Instructies bij het raadplegen van de indicatoren:

- Bij het openen van de hyperlink kom je in de databank van Provincies in Cijfers terecht. Er openen zich automatisch heel wat tabbladen met presentaties, waarbij het laatste (meest rechts geplaatste) tabblad met presentatie van de cijfers zichtbaar is op je scherm. Je kan met het 'schuifbalkje' onmiddellijk onder de blok van tabbladen van rechts naar links schuiven en zo van het laatste naar het eerste tabblad bewegen.

- De tabbladen zijn per speerpunt gerangschikt (van links naar rechts) en omvatten alle indicatoren die in het klimaatactieplan zijn opgenomen. In de mate van het mogelijke wordt daarbij de volgorde van het actieplan gerespecteerd.

5.2 Overzicht doelstellingen SECAP incl. addendum

1. Gemeentelijk patrimonium -40% tegen 2030, als opstap naar fossielvrij in 2050	
OD 1.1.	We reduceren het primair energieverbruik van stookinstallaties en elektriciteitsvraag in gebouwen en technische installaties (exclusief erfgoed) jaarlijks gemiddeld met 2,09% vanaf 2020.
OD 1.2.	We verhogen de productie van hernieuwbare energie op onze daken.
OD 1.3.	We bekijken systematisch de alternatieven voor het standaardvervoer
OD 1.4.	Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% LED tegen 2030.
OD 1.5.	We gebruiken geen toestellen/machines meer op fossiele brandstof
OD 1.6.	We willen een klimaatneutrale organisatie zijn en daarom zullen we de resterende uitstoot van onze eigen organisatie compenseren.
2. Openbaar domein klimaatproof (her-)inrichten	
OD 2.1	We transformeren de gemeentelijke gebouwen en domeinen tot klimaatbestendige sites die hittestress, droogte en wateroverlast verminderen.
OD 2.2.	Eén extra natuurgroenperk per 1000 inwoners.
OD 2.3.	We bundelen wegenwerken om onze straten in één stap klimaatproof te maken.
OD 2.4	We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet toeneemt in vergelijking met vandaag.
3. Private ontwikkelingen klimaatproof sturen	
OD 3.1.	We halveren het verlies aan open ruimte ten laatste tegen 2030. Tegen ten laatste 2040 mag er geen bijkomend extra ruimtebeslag zijn in de open ruimte. We spreken daarom de woonreservegebieden buiten de woonkernen niet langer aan.
OD 3.2.	We ondersteunen kwalitatieve kernversterking. Naast extra toegankelijk buurtgroen zetten we in op het verhogen van de leefbaarheid (het aantal inwoners per bebouwde ha).
4. Bestaand privaat gebouwenpatrimonium renoveren of transformeren	
OD 4.1.	We verhogen de renovatiesnelheid tot 3% van de woningen per jaar, zodat in 2050 alle woningen even energiezuinig zijn als een moderne nieuwbouwwoning.
OD 4.2.	We verbeteren de energieprestaties van niet-residentiële gebouwen en installaties.
OD 4.3.	Tussen 2021-2030 zetten we in op de realisatie van 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1000 wooneenheden.
OD 4.4	Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.
OD 4.5	We aligneren ons met het bindend sociaal objectief betreffende het aandeel sociale huurwoningen
OD 4.6	De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.
OD 4.7	We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.
5. Systematische keuze voor alternatief vervoer	
OD 5.1.	We stimuleren een modal shift, zodat minstens 40% van de verplaatsingen in onze gemeente te voet, per (elektrische) fiets, step of openbaar vervoer gebeuren . We

	realiseren 1 m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.
OD 5.2.	We voeren een stimulerend beleid om elektrische mobiliteit een boost te geven. Per 100 inwoners voorzien we in 1 laadpunt tegen 2030.
OD 5.3.	Stimuleren van bedrijven om hun goederentransport te optimaliseren en te vergroenen.
OD 5.4.	Per 1000 inwoners 1 toegangspunt voor een (koolstofvrij) deelsysteem tegen 2030.
6. Transitie van fossiel naar hernieuwbaar	
OD 6.1.	We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de gemeente in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen.
OD 6.2.	We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale energieverbruik uit hernieuwbare bronnen te halen.
7. Groenblauwe netwerken als basis voor klimaatadaptatie	
OD 7.1.	We vergroenen het grondgebied van Arendonk met 1 boom en een halve m haag of gevelbeplanting per inwoner. Op die manier dragen we ook bij aan de Vlaamse doelstelling om tegen 2030 10 000 ha bosuitbreiding te realiseren, waarvan 4000 ha tegen 2024.
OD 7.2.	1 m ² ontharding per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030
OD 7.3.	Verlagen van het risico op overstromingen en droogte, rekening houdend met klimaatscenario's. 1m ³ extra opvang of infiltratiecapaciteit voor regenwater per inwoner vanaf 2021 t.e.m. 2030.
OD 7.4	Regenwater en rivierwater houden we voldoende vast zodat we risico's op watertekorten in 2040 beperken tot deze van vandaag.
OD 7.5	Overstromingsrisico's in 2040 beperken we tot deze van het huidige klimaat vandaag.
8. Burgerparticipatie	
OD 8.1.	Informereren, sensibiliseren, engageren en betrekken van verschillende doelgroepen rond het klimaatthema.
OD 8.2.	1 extra coöperatief/participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners tegen 2030 .